

Marko Jakše

13. januar 2017 – 11. februar 2017

KiBela, prostor za umetnost
MMC KIBLA, Maribor

ARHAIČNI NOMADIZEM V BREZČASNEM

Jakšetove slike so živopisna antologija vizualnih veščin in pristopov: *trompe l'oeil*, perspektivični iluzionizem, optične geometrijske konstrukcije, vizualni anagrami, anamorfoze, povečave in pomanjšave, lucidne pretvorbe zaznav mrežnice v slikovne strukture, atmosferske površine in globine, spajanje absurdnih oblik, oblikovne distorcije, vehementne in kompaktne kompozicije, barvne harmonije in disharmonije, tridimenzionalno modeliranje, tematska barvna niansiranja, *grisaille* ... oldskul izumov likovne umetnosti.

Znal je znalec, zec, grisaille ...

Enako pozornost posveča velikim slikovnim zasnovam, kot najmanjšim detajlom znotraj slike. Velika platna, denimo velikosti tri kvadratne metre, bi lahko narezali na kvadratne decimetre in vsak bi lahko funkcioniral tudi sam zase. Kot memori za Alice v čudežni deželi.

Detajl oko. Oči so nekaj najlepšega v živalskem in človeškem svetu. Tudi v rastlinskem. Jakšetove oči so čudovite, imajo karakter, množico različnih značajev in občutij, utrujene, trpeče, boljšeče, pretkane, zle, zlobne, dobre, nežne, razočarane, žalostne ... stereoskopični vodnjak čustev in občutij. Manifestacija trpljenja in ubitosti v ozkih zenicah, zamegljenih pisanih šarenicah in motnih, vodenih beločnicah. Čistost v umazanem.

Jakšetove upodobitve so resna igra, zreli slikarski plodovi natančnega, pronicljivega, uživaško lenobnega, dolgo trajajočega, mnogokratnega opazovanja narave. Čudenje. Mukotrpnost in užitek mimezisa, temeljne naloge slikarstva, nato nekaj obratov proč, še nekaj zamahov naprej in v krogu, potopitev, skok in nastane čuden meta-spoj, ki združuje nekaj povsem parcialnega in univerzalnega hkrati; unikatni spoji razigranega podobotvorja, ekstrovertiranih čustev in zapletenih, nedoumljivih mentalov; tripaško bogata popotovanja, od tu in zdaj v arhaični nekdanj, naprej v mikroskopični orgazmogram in nazaj v izginjajoče točke ničelnih horizontov meta-romantičnih čistin.

„... z zelenim drevjem obrasla reka, struge zlatih kamnov in obale belega drobljenca, čapljin par v razkošno počasnem letu, dve kanji visoko zgoraj, drseče race, ponirki zasankani pod gladino, hotni, zdrsljivi, migetajoče rumenopegasti sulci, ocufan volk osamljeno stopicljajoč pod kupolastim nabrežjem, drobni vijolični kačji pastirji sesljajoči sladki žuželčji svet ...

Tam, dve človeški figuri v starem čolnu, premočeni od mehkega toplega drobnega dežja in gazenja po hladni vodi. Vindijana in Mezlem veslata v neenakomernem ritmu po navidez lahni, v resnici pa težki strukturi širokih zajezenih voda, omamnih, pokritih s še toplo vlago sivkastega ozračja zadnjega avgustovskega dne ...” — Saša Belina

Narava je popolna soodvisnost, apriorna spojljivost posameznega v kolektivno ali deljivost kolektivnega na posamezno. Jakše nam kot šaman prevaja pozabljene zakone narave, kot jih je nekdanj razumel in spoštoval človek ter obratno, v naravo projicira spektralne spojine človeških čustev in mentalnih onaniranj.

Družbeni satirik George Carlin je rekel: *„Vedno ko pogledam komu v oči, vidim čudovit enkraten individuum. In takoj ko se združijo v trope, postanejo grdi.“* Instrumentalizirani družbeni trop analizira, ruši, razločuje, vzpostavlja pravila in spet nova pravila, oblastnikom v prid, rop, ubija.

Jakšetova čreda je skupnost osamljenih posameznikov. So skupaj in hkrati so sami. Krotilci zveri. Ta počiva v nas samih. Včasih je vse sprejemajoči mazohist. Kot predpražnik, tepih ali plašč. Topel in zaščitniški. Pralik matere. Spet drugič je renčeča, divje napadalna, v agoniji strahu ...

... se nadaljuje.

Aleksandra Kostič

Marko Jakše je slikar. Vizije v njegovih slikah so celovite. Zato je tudi dramaturg, klesar, koreograf, scenarist, scenograf, vodofil, jutograf, kolorofil, arhitekt in urbanist, demograf, psiholog, sociolog, filozof, pesnik, humanist, gerontofil, biolog, naturalist, fešndizajner, zoolog, tripaš, slovenofil, individualist, podložnik muh, komarjev in drugih insektov, brat antagonist, narcisoidni protagonist, empatični eskapist ...

Prevod v angleščino Helena Fošnjar. Pregled Cameron Bobro.

Prevod naslovov del v madžarski jezik Ruth Hrelja.

Produkcija: Kulturno izobraževalno društvo KIBLA

Podpora: Ustvarjalna Evropa, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije in Mestna občina Maribor

Otvoritev v petek, 13. januarja 2017, ob 19. uri.

Razstava bo na ogled do 11. februarja 2017.

KiBela/MMC KIBLA, Maribor

KiBela, prostor za umetnost

od ponedeljka do petka od 9. do 22. ure in v soboto od 16. do 22. ure (v nedeljo zaprto)